

ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Ю.О. ТАРАРУСЬВ, к.е.н. , К.О. ІШАРЧЕНКО, студентка

Харківський національний університет міського

господарства імені О. М. Бекетова

artyur@gmail.com

Сучасні умови фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання обумовлені такими негативними чинниками як: відсутність ресурсів для розвитку вітчизняних підприємств та вирішення ними завдань переважно тактичного характеру; криза неплатежів, що приводить до зростання дебіторської та кредиторської заборгованості; зростання цін на ресурси та зниження фінансових результатів на тлі підвищення податкового тиску з боку держави та ін. Перелічені чинники обумовлюють уповільнення розвитку економіки, скорочення чисельності підприємств та робочих місць, а також зниження рівня добробуту населення.

Одним із шляхів часткового вирішення означених проблем є впровадження системи визначення та аналізу грошових потоків підприємства для визначення ефективності його діяльності

За результатами аналізу наукових робіт, що присвячені проблемам використання грошових потоків суб'єктів господарювання можна виділити здобутки таких авторів як: І.А.Бланк, Ю.О. Єрешко, О.В. Жалко, Р.А.Слав'юк, І.В. Ткачук та ін. Разом з тим, кризовий стан вітчизняних підприємств вказує на те, що вказана тема є актуальною і потребує подальшого дослідження.

Як відомо, грошові потоки є абсолютними показниками, що відображають надходження або використання коштів підприємства. За цією ознакою як правило виділяють позитивні, негативні та чисті грошові потоки. Вони можуть також визначатися в розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Основною перевагою використання грошових потоків порівняно з показниками прибутку є можливість отримання комплексного уявлення про фінансовий стан підприємства. Через це грошові потоки не містяться у публічній звітності підприємства, а визначаються і аналізуються для обґрунтування рішень у сфері фінансового управління.

Реалізація системи управління грошовими потоками підприємства є комплексним процесом, що передбачає впровадження таких етапів:

1. Визначення грошових потоків підприємства за минулі періоди від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності та аналіз їх динаміки.

Цей етап є початковим і дозволяє виявити основні тенденції пов'язані з фінансуванням діяльності підприємства, а також відповідні проблеми. В процесі проведення аналізу варто визначати не лише грошові потоки, а й їх складові; що дасть можливість аналітикам підприємства отримати уявлення про зміни структури і складу грошових потоків в розрізі видів діяльності.

2. Прогнозування складових грошових потоків підприємства на найближчий період з використанням трендового аналізу.

Реалізуючи цей етап необхідно мати на увазі, що зміни кожного елементу грошових потоків є унікальними і залежать не лише від кількісних показників, а й від перспектив діяльності підприємства.

3. Визначення прогнозних грошових потоків підприємства.

Передбачає розрахунок перспективних значень грошових потоків на основі результатів попереднього етапу.

4. Розрахунок перспективних відносних показників на основі грошових потоків.

Серед таких показників можна виділити наступні:

а) коефіцієнт збалансованості грошових потоків – відношення позитивного та негативного грошових потоків (від певного виду діяльності підприємства або загальні);

б) коефіцієнт ефективності грошових потоків – відношення чистого та негативного грошового потоку (від певного виду діяльності підприємства або загальні);

в) коефіцієнт рефінансування грошового потоку – відношення загального чистого потоку підприємства та річної величини його реальних та фінансових інвестицій.

5. Визначення інтегрального показника ефективності діяльності підприємства на основі визначених раніше перспективних відносних показників.

Розраховані відносні показники можуть бути поєднані у інтегральний показник, що у загальному вигляді відображає ефективність діяльності підприємства (за окремими напрямками, або в цілому). При цьому необхідно встановити максимальне очікуване значення для кожного відносного показника і визначити відповідний інтегральний показник ефективності.

Далі фактичний інтегральний показник підприємства порівнюється з максимальним значенням і залежно від результатів розробляється та впроваджується комплекс управлінських рішень.

Таким чином, використання грошових потоків для аналізу діяльності суб'єктів господарювання має декілька суттєвих переваг:

По-перше, визначення перспективних грошових потоків, дозволяє виявити резерви і перспективи розвитку підприємства у короткостроковій перспективі.

По-друге, відносні показники, визначені з використанням грошових потоків підприємства варто використовувати як критерії оптимізації обсягів надходження та використання його фінансових ресурсів.

По-третє, порівняння фактичного інтегрального показника ефективності діяльності підприємства з його максимальним значенням може використовуватися для діагностики перспективного фінансового стану підприємства у короткостроковому періоді.